

عنوان مقاله:

بررسی رویکرد تاریخ مندانه به معرفت دینی با تاکید بر نگاه تاریخی به قرآن

محل انتشار:

دو فصلنامه پژوهش های معرفت شناختی، دوره 5، شماره 12 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

راضیه موحدی نیا - دانشجوی کارشناسی ارشد فقه و مبانی حقوق اسلامی، دانشگاه قرآن و حدیث

حسام الدین ربانی - استادیار دانشگاه قرآن و حدیث؛ پردیس تهران

خلاصه مقاله:

تاریخی نگری یکی از روش های فیلسوفان غربی در بررسی متون دینی است که طی دهه های اخیر در میان روشنفکران مسلمان نیز رواج یافته است. در این نگرش، معرفت دینی تاریخ مند تلقی شده و به هیچ وجه قابل تسری به زمان های دیگر نیست؛ به تعبیر دیگر میان دوره های معرفتی نوعی گسست وجود دارد. بر همین اساس قرآن که متن اصلی مسلمانان محسوب می شود نیز همواره در معرض تفاسیر و برداشت های مختلف قرار گرفته است اما هیچ کدام از این خوانش ها مطلق نیست بلکه هر فهمی از این متن تاریخ مند بوده و تحت تاثیر زمینه های متن در دوره های زمانی متفاوتی شکل گرفته است. طرف داران این نگرش در دنیای اسلام، تاکید می کنند که قرآن یک محصول فرهنگی و مختص عصر نزول است و نمی تواند در زمان های بعدی نیز یک متن مرجع قرار گیرد؛ بر این اساس، باید رویکرد جزم اندیشانه نسبت به هر نوع معرفت دینی متخذ از قرآن را کنار نهاد و به قهرآن به عنوان یک پدیده تاریخی نگریست. بررسی ادعاهای طرف داران این نگرش نشان می دهد که برخی مبانی تاریخی نگری مخدوش و قابل نقد است و گرچه این رویکرد در برخی تعالیم دینی و به ویژه فقهی قابل پیگیری است، چراکه در تاریخ اندیشه اسلامی و روش های فهم در متون دینی چنین سابقه ای وجود دارد، اما نمی توان آن را به همه آموزه های دینی تسری داد و با عینک تاریخی به همه تعالیم دینی نگریست.

کلمات کلیدی:

معرفت دینی، تاریخی نگری، قرآن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1626274>

